

Klage til Regionsrådet over Fordelingsudvalg Øst's afgørelse om ikke at fastsætte lokale fordelingsregler

Grundlag for klagen

Skolerne bag herværende klage har pr. 11. november 2021 anmodet Fordelingsudvalg Øst om at fastsætte lokale fordelingsregler, jf. Bekendtgørelse 1752 af 30/08/2021, §12. På fordelingsudvalgmødet den 24.

november 2021 var der blandt medlemmerne meget bred opbakning til anmodningen, men da en enkelt skole stemte imod, kunne udvalget ikke vedtage de lokale regler.

Jf. optagelsesbekendtgørelsen klager undertegnede gymnasier derfor til Regionsrådet og anmoder således om, at rådet vedtager lokale fordelingsregler for optaget 2022 der gennem en jævn elevfordeling vil understøtte de enkelte gymnasiers mulighed for fortsat at kunne håndtere de konkrete udfordringer i den daglige pædagogisk/didaktiske praksis.

Det er således afgørende med fortsatte fordelingsregler for at imødegå, at elevfordelingen ved det kommende optag ikke falder således ud, at de udfordringer der opleves på de fem skoler, ikke når et omfang, så en eller to skoler ikke længere vil være stand til at håndtere dem.

Baggrund

Det har gennem en årrække været både et politisk ønske og et ønske i uddannelsessektoren at sikre en bred og mere ensartet elevsammensætning på gymnasierne i storbyerne og give alle skoler de samme forudsætninger for at skabe gode uddannelser. Stx-gymnasierne i Aarhus har således siden 2017 samarbejdet om at lave lokale fordelingsregler med det formål at skabe en bred elevsammensætning på alle skoler og derved sikre, at pædagogiske udfordringer på de enkelte skoler ikke vokser til en størrelse, der ikke længere kan håndteres. Samtidig har det være en prioritet at imødegå, at udfordringer på én skole ikke efterfølgende blev forskudt til andre skoler.

Det er efterhånden veldokumenteret, at skoler med en skæv elevfordeling – det vil sige hvor antallet af elever med uddannelsesfremmed baggrund er højere end på andre skoler – kan opleve didaktiske og pædagogiske udfordringer i arbejdet med den samlede elevgruppe. Det fremgår blandt andet af baggrundsmaterialet fra den ekspertgruppe, der som en del af det politiske forarbejde til de nationale fordelingsregler undersøgte området.¹ Rapporten peger både på didaktiske og pædagogiske udfordringer, men også på polariseringsudfordringer internt på skolerne i forbindelse med studieretningsvalg.

---

¹ ”Betydningen af graden af koncentration af elever med udenlandsk herkomst for gymnasiale uddannelsesinstitutioners pædagogiske og integrationsmæssige udfordringer”, Rapport fra PLUSS, 2019.
<file:///C:/Users/egmi/Downloads/200221-Anbefalinger-vedroerende-fremtidig-fordeling-af-elever-paa-de-gymnasialeuddannelser-Bilag.pdf>

I det første forsøg på lokale fordelingsregler i 2017 var karakterer omdrejningspunktet, men siden 2018 har omdrejningspunktet være KUO-områderne (Kombinerede udlejningsområder). KUO-områderne er blandt andet defineret ud fra beboernes uddannelsesmæssige niveau, og andelen af elever med uddannelsesfremmed baggrund er derfor her gennemsnitlig større end for ansøgerne i almindelighed. Det har vist sig at være en mere præcis indikator end karakterer.

Denne model er videreført både i fordelingsudvalgets egne modeller og i de modeller, som regionsrådet efterfølgende overtog og vedtog. I de første regelsæt blev ansøgere fra KUO-områderne fordelt ligeligt på alle gymnasier, men da Tilst og Viby grundet deres geografiske placering fik en større andel af uddannelsesfremmede unge udenfor KUO-områder, blev de to gymnasier i de efterfølgende fordelingsregler holdt hele ude af KUO-fordelingen. Siden da er alle KUO-ansøgere blevet jævnt og ligeligt fordelt til de fem resterende skoler. Den praksis er det vigtigt for de fem skoler at videreføre.

De pædagogiske udfordringer

Ud over at understøtte Viby Gymnasium og Århus Gymnasium har modellen samtidig haft den effekt, at de udfordringer som også opleves på de andre århusianske gymnasier hidtil har kunne holdes på et omfang, hvor de har kunne løses af de enkelte skoler. Modellen har således i sin opbygning været målrettet til at understøtte alle gymnasier – og ikke kun to. Friholdelsen af Viby og Tilst har sikret dem en bedre balance, og den efterfølgende ligelige fordeling har sikret de øvrige gymnasier, at udfordringerne har kunne håndteres. Uden den fordeling, risikerer man at problemerne ikke længere kan håndteres.

De gymnasiefremmede unge er som alle andre unge en sammensat gruppe, men det er dog erfaringen på de fem skoler, at den faglige spredning blandt eleverne er større end blandt elever med et stærkere kendskab til de uddannelsesmæssige koder. Der er rigtig dygtige elever blandt de uddannelsesfremmede, men også elever for hvem det er en større udfordring at afkode skolens faglige krav, forventninger og metoder. Det kan være i helt konkret forstand: hvad det kræver at gå i skole; herunder fravær, deltagelse, lektier og lignende, men også i mere bred forstand: hvordan man indgår i de store og små fællesskaber på skolen, og hvordan kan man hjælpes til positivt at bidrage til skolekulturen.

Den store spredning betyder, at de fem skoler gennem de seneste år har øget deres indsats på blandt andet mentor- og vejledningsområdet for derved at støtte de unge i deres gennemførelse. Det har handlet om uddannelsesvejledning i forhold til hverdagen for de enkelte unge, men det har også handlet om egentlig faglig vejledning. Skolerne har indtil nu kunne støtte de unge og hjælpe dem med udfordringerne, men hvis en eller flere skoler pludselig oplever en markant stigning i unge med ekstra brug for støtte, så kommer muligheden for at hjælpe under pres.

Ligeledes har gymnasierne oplevet, at de uddannelsesfremmede elever i større grad søger de samme studieretninger, hvilket på klasseniveau giver en række af de samme udfordringer, som gælder på skoleniveau. Det kan handle om øgede faglige udfordringer, men også om manglende fælles fundament for, hvad det vil sige at gå i skole. Det har i flere tilfælde betydet, at skolerne i perioder har måtte arbejde med to-lærerordninger og supervision for at sikre, at de unge får de forventelige faglige kompetencer.

Effekt

De lokale fordelingsregler har som nævnt haft en gavnlig effekt for alle de deltagende gymnasier, hvad der blandt andet ses af ministeriets egne forundersøgelser til de kommende nationale fordelingsregler.² Den faktiske indkomstfordeling for elever optaget på alle de århusianske skoler (Tilst undtaget) er således efter KUO-fordelingen langt mere jævn end i tilsvarende områder andre steder i landet. De lokale fordelingsregler har virket og har dermed sikret, at de pædagogiske udfordringer i arbejdet med gymnasiefremmede unge, har kunne løses på de fem undertegnede skoler.

Tabel 1. Afdelingernes sammensætning ift. indkomst opdelt på uddannelser, fordelingszone: Aarhus

Fordelingszone: Aarhus	Afdelingens indkomstandel baseret på tilgang 2020			Zonens indkomstandel baseret på 1. prioritetsansøgere med bopæl i zonen		
	Lav	Mellem	Høj	Lav	Mellem	Høj
Stx						
AARHUS GYMNASIUM, Aarhus C	36%	42%	22%	24%	41%	35%
AARHUS GYMNASIUM, Tilst	57%	31%	12%	24%	41%	35%
Aarhus Katedralskole	24%	39%	37%	24%	41%	35%
Århus Statsgymnasium	28%	43%	28%	24%	41%	35%
Egå Gymnasium	21%	45%	35%	24%	41%	35%
Marselisborg Gymnasium	19%	32%	49%	24%	41%	35%
Risskov gymnasium	18%	44%	38%	24%	41%	35%
Viby Gymnasium	26%	38%	36%	24%	41%	35%

Mulige konsekvenser af en fordeling uden lokale fordelingsregler

På grund af den midlertidige lukning af både Viby Gymnasium og Århus Gymnasium, Tilst, forudser vi, at en eller flere skoler vil risikere at få en skæv elevfordeling. Det gælder i særlig grad skolerne Marselisborg Gymnasium, Risskov Gymnasium og Århus Statsgymnasium, idet disse tre skoler ligger tæt på KUO-områder. Det er også vigtigt igen at pointere, at når Viby og Tilst tidligere har været friholdt for KUO-elever, var det fordi at de i kraft af deres beliggenhed allerede havde en relativ stor andel af elever fra uddannelsesfremmede hjem. Disse elever skal jo fortsat tildeles en plads – forventeligt på de gymnasier der ligger i nærheden

Risikoen ved ikke at vedtage lokale fordelingsregler vil være, at de udfordringer som skolerne lige nu allerede oplever – men som skolerne ved et særligt fokus og ekstra pædagogiske indsatser løser, så de uddannelsesfremmede elever faktisk får deres ungdomsuddannelse – på to eller flere af skolerne vil nå et omfang, så udfordringerne ikke længere kan håndteres. Det vil være til skade for især de unge, men også for samfundet, som derved mister et potentiale.

² " Elevfordeling: Gymnasiale institutioners indkomstsammensætning i fordelingszoner", UVM juni 2021, Baggrundsmateriale fra ministeriets forarbejder til den politiske aftale om elevfordeling: <file:///C:/Users/egmi/Downloads/210621-Elevfordeling-Institutionernes-indkomst-sammensaetning-ifordelingszoner.pdf>

Vi mener derfor, at det er nødvendigt at imødegå et skævt søgemønster ved at fastholde de lokale fordelingsregler i Aarhus. Ellers forudser vi, at to eller flere skoler vil få en skæv sammensætning og dermed ikke længere har ressourcerne til de ekstra indsatser, som der er forbundet med uddannelsesfremmede unge. Dermed risikerer vi, at den midlertidige lukning af Tilst og Viby ikke blot flytter problemstillingen, men forstærker problemerne på de andre skoler.

Forslag til lokale fordelingsregler for optaget 2022

Det er selvsagt ikke uproblematisk at flytte elever til andre skoler end dem, de har søgt, men med de vedlagte lokale fordelingsregler – som både så vidt muligt tager hensyn til 1. prioriteter og samtidig adresserer transporttid – er det vores vurdering, at der er fundet en fornuftig balance mellem elev- og samfundshensyn.

Vores forslag lægger sig tæt op ad de tidligere versioner fra både fordelingsudvalg og Regionsråd, med de justeringer, at 1) friholdelsen af Viby og Århus Gymnasium er udeladt, da ministeriet allerede har lukket for skolernes stx-optag i 2022, og 2) at ansøgernes 2.- 5. prioritet sidestilles for derved at kunne sikre en rimelig transporttid for flere elever. Forslaget er vedlagt.

Vi står selvfølgelig til rådighed for yderligere uddybninger.

Med venlig hilsen

Martin Ingemann, rektor på Egaa Gymnasium

Niels Christian Thormod Petersen, bestyrelsesformand på Egaa Gymnasium

Dorte Fristrup, rektor på Århus Statsgymnasium

Hanne Søndergaard Birkmose, bestyrelsesformand på Århus Statsgymnasium

Lone Eibye Mikkelsen på Aarhus Katedralskole

Henning Kærsgaard, bestyrelsesformand på Aarhus Katedralskole

Gitte Horsbøl, rektor på Risskov Gymnasium

Niels Overgaard Lehmann, bestyrelsesformand på Risskov Gymnasium

Kirsten Skov, rektor på Marselisborg Gymnasium

Erik Østergaard Jensen, bestyrelsesformand på Marselisborg Gymnasium